

efterhaanden af de fleste, saa at der ikke hængaer meget lang Tid, uden at de jo gjentaages for de Militaire.

Jeg tillod mig før at henpege til forskjellige Momenter, som maae komme i Betragtning ved Bedømmelsen af Strafftyliden, og skal, naar jeg anførte, at Gjenstanden og Fremstillingens Indhold vil være at tage i Betragtning, tillode mig at gjøre opmærksom paa, at der i Krigsartiklerne og flere Parolfbefalinger udtryffeligt Hayes indskrænkende Bestemmelser for, hvad der ikke maa omtales eller omhandles. Hvad dernæst Hensigten angaaer, da vil det komme an paa, om f. Ex. Hensigten er at føre Klage over Foresattes Behandling; thi der er ogsaa lovbestemte Forrifter for, hvorledes en saadan Klage skal indgives, ligesom det overhovedet er klart, at Hensigten kan være meget forskjellig, og altsaa enten være lovlig eller i høj Grad ulovlig. Med Hensyn til den Maade, hvorpaa Fremstillingen fremtræder, skal jeg, idet jeg tager Hensyn til det af den ærede Rigsdagsmand benyttede Udgangspunkt, tillade mig at bemærke, at naar Forsamlinger blive nødvendige for at affatte saadanne Fremstillinger, befaler den militaire Lovgivning, at der til disses Afholdelse skal Hayes vedkommende Foresattes Tilladelse. Hvad endelig angaaer den Form, hvori Fremstillingen fremtræder, da er det ikke alene nødvendigt, at Fremstillingen ikke indeholder saadanne Udtryk, som staae i Strid med, hvad Lovgivningen forstaaer ved den militaire Respect, men det er ogsaa klart, at forsaavidt et formeligt Andragende søges indgivet, f. Ex. ved en Folketingsmand, skal et saadant saavel som andre lignende forevise den umiddelbart Foresatte, og det hvad enten denne kan ville være den Paagjældende behjælpelig med Andragendets Fremme eller ikke; for dette Hayes en udtryffeligt Bestemmelse i Subordinationensanordningens 1ste Capitel § 17.

Ved det Anførte antager jeg at have belyst de Hovedmomenter, som ved det foreliggende Spørgsmaal komme i Betragtning; men jeg maa gjentage, at Undersøgelse og Afgjørelse af Sagen i det concrete Tilfælde tilkommer Krigsretten.

L. Scholer: Jeg vilde dog ønske, at den ærede Krigsminister vilde meddele Thinget,

om de Foresatte ere pligtige til at give Paategning paa de Andragender, som de Underordnede udbede deres Tilladelse til at indgive; thi, saafremt de Foresatte ikke ere pligtige her til, kunne de Underordnede jo ikke fremføre nogensomhelst Klage eller Ansøgning.

Krigsministeren: Uagtet jeg kunde henholde mig til, hvad jeg nylig havde den Ære at yttre, skal jeg dog gjerne gaae ind paa dette Punkt, idet jeg skal meddele, at jeg ikke anseer det for den vedkommende Foresattes ubetingede Pligt, at meddele et saadant Andragende sin Paategning, hvorimod dette i Regelen vil skee, og Andragendet vil da gennem de forskjellige militaire Autoriteter fremmes til Ministeriet, der atter vil bringe det frem, hvor det hører hen, eller, forsaavidt det maatte indeholde noget Ulovligt, drage Vedkommende til Ansvar. I Regelen vil altsaa intet Andragende nægtes Fremme, undtagen det indeholder noget Ulovligt.

Grundtvig: Jeg turde maaffee fortsætte Forespørgselen til den høitærede Krigsminister med det Spørgsmaal, om han virkelig troer, at man ved at paaberaabe sig Krigsartiklerne afgjør Sagen, naar der spørges om, hvorvidt Tjenesten i Hæren udelukker Vedkommende fra de almindelige Borgerrettigheder (Hør!). Krigsartiklerne ere, som den høitærede Krigsminister veed, givne under ganske anderledes Forhold i Hæren end de nærværende, givne paa en Tid, da man havde en hvervet Krigshær, og da man troede paa den Maade at kunne og burde forebygge Alt, hvad der kunde staae paa Mytterie eller noget Saadant, der jo mellem de fremmede Folk, samlede fra alle Verdens Hjørner, kunde være til Skade for Folket og Riget selv. Nu derimod er det jo Folkets Sønnen, der danne Hæren, og allerede dette skulde man synes maatte gjøre en væsentlig Forskiel; men da der tillige siden den Tid er indtraadt Friheder og Rettigheder for os Alle, som vi jo maatte straffes for Benyttelsen af, dersom man fremdeles skulde kunne paaberaabe sig de gamle Love, saa mener jeg, at dette aabenbart ogsaa maa være Tilfældet med vor Ungdom, som tjener i Hæren, som der aftjener, hvad man kalder deres Værnepligt, saa at dersom der ellers foruden hvad Grundloven giver, behøves No-